Centraleuropeiska fjärilslarver

Macek, Jan & Cervenka, Vaclav, 1999. *The Colour Guide to Caterpillars of Central Europe. Moths I.* Macek & Cervenka, Praha. 84 sidor, 37 planscher med 296 färgfotografier. Format: 24 x 17 cm. Inbunden, ISBN 80-238-3768-0. Boken kan beställas från Apollo Books, Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup, Denmark. Pris DKK 280,00 + postens avgifter.

Lepidopterologer som var verksamma innan man började använda ljuskällor vid fångst av nattflygande insekter var i många fall hänvisade till uppfödande av larver för att förvärva vissa arter till sina samlingar. Detta innebar sannolikt också att kunskapen om de preimaginala stadierna var avsevärda och man kan nog med fog anta att dåtidens samlare hade en mycket stor kunskap om larvernas utseende och biologi. När sedan kvicksilverlampor och andra UV-ljuskällor började användas kunde man enkelt få tag i arter som tidigare i stort sett endast kunnat hittas i larvstadiet. Därmed kom förmodligen också intresset för larver att minska. Detta avspeglas också i den moderna fjärilslitteraturen där i regel endast ett fåtal av de behandlade arterna avbildats i larvstadiet.

Ett banbrytande verk blev *The colour identification guide to Caterpillars of the British Isles* (Jim Porter, 1997) där 850 europeiska fjärilsarters larver avbildas på färgfotografier. Den nya larvguiden är enligt författarna ämnad att vara ett komplement till Porters praktfulla bok.

Boken som är tvåspråkig (tjeckiska och engelska) inleds med en kort beskrivning av larvernas morfologi, biologi, näringsväxter etc. I inledningen finns också en bestämningstabell som leder fram till familj, underfamilj eller släkte. Därefter följer en presentation av de avbildade arterna, där för varje art anges: namn, utbredningsområde, flygtid, larvtid, näringsväxt, habitat, biologi samt data om det avbildade exemplaret. I biologiavsnittet avhandlas bl.a när på dygnet larven är aktiv, var förpuppning sker, i vilket stadium arten övervintrar samt tips om insamling. Texten är föredömligt kort hållen.

Boken är den första i en serie volymer, där varje del skall omfatta 250-300 arter. Om avsikten är att avbilda samtliga mellaneuropeiska arter av macrolepidoptera framgår inte av författarnas förord. Om så är fallet skulle det röra sig om ca 5 volymer. I volym I behandlas 260 arter. Artfördelningen per familj är som följer, siffran inom parentes anger antalet i Sverige anträffade arter: Lasiocampidae 15 (11), Endromidae 1 (1), Saturniidae 4 (2), Lemoniidae 2 (1), Sphingidae 20 (16), Notodontidae 27 (22), Noctuidae 147 (99), Pantheidae 1 (1), Lymantridae 15 (12) samt Arctiidae 28 (14). 21 st av dessa 179 i Sverige anträffade arter är inte avbildade i Caterpillars of the British Isles.Bland dessa kan nämnas *O. sieversi*, *A. cuspis*, *C. fraudatrix*, *A. perflua*, *T. ludifica* och *A. hyperici*.

Bilderna har måttet 6,5 x 4,5 cm, förstoringsgraden är varierande, i de flesta fall är larverna förstorade. Kvaliten på fotografierna är generellt sett något sämre än de i Porters larvguide, men i de flesta fall helt användbara för bestämning. En del av dem är tyvärr för mörka och i några fall oskarpa, om detta beror på dålig fotokvalitet eller på brister vid tryckningen får vara osagt. De flesta bilderna är liksom de i Porters bok fotograferade i "studio". Drygt 20 arter har avbildats på två bilder, detta gäller larver som har olika utseende i olika stadier och larver som förekommer i olika färgmorfer.

Priset för boken som är rejält inbunden och tryckt på papper av god kvalitet är inte alls avskräckande, men kommer ytterligare 4 volymer hamnar priset för det kompletta verket på drygt 1500 SEK. Är man endast intresserad av svenska fjärilar och kanske av ekonomiska skäl tvingad att välja något av de båda verken är nog Porters larvguide att rekommendera, men de lepidopterologer som är verksamma i övriga Europa bör ha *The Colourguide to Caterpillars of Central Europe* i sitt bibliotek.

Magnus Wedelin